

DIE KIRCHE

Ein großes Feuer hat 1810 den östlichen Teil der Stadt und auch die mittelalterliche Kirche durchaus zerstört. Nach Entwurf von Jörgen Gerhard Löser ist die Kirche zwischen 1810 und 1821 aufgeführt worden. Löser war vom Architekt der Domkirche in Kopenhagen, Professor Christian Fredrik Hansen, beeinflusst. Der sehr bedeutende Bau war 1821 noch nicht ganz vollendet. Krieg und Geldbedarf verlagte die Bauarbeit.

Die Kirche in Mandal, wetteifert mit den Kathedralen in der Riesenhaftigkeit des Raumcharakters. Gigantische Säulenreihen reißen den Blick in die Höhe. Man will imponieren und versteht es.

Die Mark ist aber bürgerlich. Diese Bauart feiert auch Siege im profanbau der Stadt. Die Fassade zieht sich groß und einfach zusammen. Zu der klug berechneten Massenwirkung solcher Bauten gehört unabweislich die an sie gedruckte Häusermenge, deren Maßstab erst die Kirche in ungeheurer steigert. Die Kirche ist die größte hölzerne Kirche Norwegens. Sie hat 1200 Sitze.

THE CHURCH

Mandal has luckily remained unscathed by any major fire for 150 years. But in 1810 the north-eastern part of the town was destroyed by fire, and the old church burnt to the ground. This church mentioned in the year 1429, was a medieval church situated on the space between the river and the hill called Kronheia.

The new church was built 1810–1821 by a Danish architect Jörgen Gerhard Löser, who was influenced by the famous Danish architect and Professor Christian Fredrik Hansen, the constructor of the cathedral in Copenhagen. As to the architecture you'll find out that the two architects have the same way of working: The mighty span of the high roof resting on gigantic pillars. The small houses in the neighbourhood increase the effect of the church. There is a saying: the church in Mandal is the largest wooden church in the country with 1200 seats. The building materials however are brick and timber.

VELKOMMEN INNOM SOMMERÅPEN KIRKE

Kirken er åpen
mandag til fredag
kl. 10–14.

*Welcome to open church
Monday to Friday at 10–14*

*Willkommen in der
offenen kirche
Montag bis Freitag 10–14*

HISTORIEN OM MANDAL KIRKE

I førkristen tid lå tingstedet Halse for Midtsyssel fylke ca 300 meter sydvest for den nåværende kirken, på Torget midtveis opp i Brobakken. En forsommerdag i 996 kom Olav Trygvason hit og insatte kristendommen som eneste lovlige religion. Kort tid etter ble fylkeskirken reist på den gamle tingplassen. Siden, på begynnelsen av 1100-tallet, ble det bygget ei steinkirke på samme plassen. I løpet av årene ble den bygget om og forandret, men den ble stående helt til 1810.

14. juli 1810 er den mest dramatiske dagen som har vært i Mandal og Halses historie. En tjenestepike tømmer ovnen for aske og satte den ut i gården. Slik startet den store bybrannen. Sammen med den øvre delen av ladestedet ble den gamle middelalderkirken lagt i aske. Bare litt av alterutstyret ble reddet.

Planleggingen av ny kirke ble satt i gang og planene var store. Ladestedet Mandal hadde for flere tiår siden fått pålegg om å få en egen kirke. De siste femti årene hadde vært storbyggenes tid i Mandal. Nå planla en del av byens forretningsstand ei steinkirke med 5000 sitteplasser.

Bønder og småkårsfolk ønsket seg ei billigere korskirke i tre. Det endelige valget falt på et nyklassisk bygg med plass til 1800 mennesker, halvparten av sognenes innbyggere. Tegningene ble laget av den danske arkitekten Jörgen Löser.

Syv år etter bybrannen, høsten 1817 startet arbeidet med grunnmuren og juledag 1819 kunne kirken tas i bruk, men den var langt fra ferdig. Det var trange tider etter den harde krigen fra 1814 – 1818, så da kirken ble vigslet 1. juli 1821 manglet fremdeles blant annet orgelet, og baldakinen over hovedinngangen ble ikke oppført før på 1900-tallet.

Mandal kirke er bygget i empirestil, en stil som legger vekt på renhet og enkelhet med forbilde i gammel gresk og romesk arkitektur. Den er det første store monumentalbygg som ble reist etter unionsoppløsningen med Danmark. Selv om veggene er av bindingsverk og tegl, er den kledd med panel og regnes derfor som trekirke. Dimensjonene på treverket er usedvanlig store og arbeidet er spesielt godt utført.

Orgelet er i dag en sjelden representant for sin tids-epoke. Faktisk blir ikke pneumatisk orgel som dette laget lenger, siden de trenger svært mye vedlikehold. Først i 1923 ble dette orgelet installert. Det er bygget av Oscar Walcker i firmaet W. Sauer, Frankfurt a. Oder. At det er pneumatisk betyr at orgelet drives med lufttilstrømming (til forskjell fra mekanisk og elektronisk drivverk). Orgelet har 1500 piper fordelt på 32 stemmer. På grunn av kirkes byggestil er det få utsmykninger i kirkerommet.

